

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਆਮਦਨ ਕਰ ਹਵਾਲਾ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਐੱਸ.ਕੇ.ਕਪੂਰ, ਜੇ.ਜੇ.

ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ, - ਬਿਨੈਕਾਰ

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਕਲੈਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼, ਕੰ., ਲਿਮਿਟੇਡ— ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1959 ਦਾ ਆਈ.ਟੀ. ਮੁਕਦਮੇ ਨੰਬਰ 15-ਡੀ

ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਨੁਛੇਦ (1922 ਦਾ XI)— ਉਪ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 10—ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ— ਕੀ ਐੱਸ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਐੱਸ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਵਜੋਂ ਚਾਰਜਯੋਗ ਹੈ—ਵਿਰੋਧ—ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਧਾਰਾ 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ' ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਜਾਂ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮਾਲਕ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਮਾਲਕ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਕੰਟੀਨ, ਕਲੱਬਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼ਨਾਨ-ਘਰ, ਪਖਾਨੇ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਝ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਹੂਲਤ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 9 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਉਸਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਪੱਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ? ਇਹ "ਕਬਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। "ਕਬਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਰਥ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਿੱਤਾ ਮਾਲਕ

ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰਕ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਦਾ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਰਾਹੀਂ ਕਿੱਤਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਰਲੇਖ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 9 ਅਤੇ 10 ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ "ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ "ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ"। ਉਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਘਟਾਓ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਦਿੱਲੀ ਬੈਂਚ, ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਧਾਰਾ (1922 ਦੇ 11ਵੀਂ) ਦੀ ਧਾਰਾ 66(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਮਦਨ ਕਰ ਸੰਦਰਭ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ:-

(1) ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ 1948-49 ਅਤੇ 1949-50 ਲਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਨੁਛੇਦ 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਯੋਗ ਸੀ।

(2) ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1949-50 ਲਈ ਆਪਣੀ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਐਚ ਹਾਰਡੇ.

ਐਸ ਟੀ ਡੀ ਈ ਸਾਈ, ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਆਰ ਐਲ ਟੀ ਐਂਡਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ

ਫੈਸਲਾ

ਮਹਾਜਨ ਜੇ.—ਅਸੈਸੀ ਇੱਕ ਪਬਲਿਕ ਲਿਮਿਟਿਡ ਕੰਪਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੋਲ ਘਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਪੜਾ, ਰਸਾਇਣ, ਖੰਡ, ਡਿਸਟਿਲਰੀ, ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ, ਮਿਠਾਈ, ਤੰਬੂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਵਨਸਪਤੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫੇ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕੋਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਕੱਪੜਾ ਮਿੱਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਈ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੌਲਾਂ, ਕੁਆਰਟਰ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਵਲ, ਆਦਿ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੇ ਗਏ ਕੁੱਲ ਕਿਰਾਏ ਵਿੱਚੋਂ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। 1,03,964 ਇਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ। 8,163 ਕਿਰਾਇਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ। ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਜੂਨ, 1947 ਅਤੇ ਜੂਨ, 1948 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲਾਂ 1948-49 ਅਤੇ 1949-50 (ਖਾਤਾ ਸਾਲ) ਵਿੱਚ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ "ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਧਾਰਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਿਣੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਇੱਥੇ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਐਨ. ਰਾਜਗੋਪਾਲ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਂਬਰ, ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ "ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੇਖਾਕਾਰ ਮੈਂਬਰ ਮਿ. ਪੀ.ਸੀ. ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਆਮਦਨ "ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਸੀ।

ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮਤਭੇਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੇ ਅੰਤਰ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ; ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਏ.(7) ਦੇ ਤਹਿਤ: -

"(1) ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?"

(2) ਕੀ 30 ਜੂਨ 1947 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਏ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਅਣਵੰਡੇ ਮੁਨਾਫੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਕਮ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 65,30,195 ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਰਾਖਵੀਂ ਸੀ ਅਤੇ 1 ਜੁਲਾਈ 1947 ਨੂੰ ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। .

ਅਸੀਂ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਲੇਖਾਕਾਰ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ" ਵਜੋਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰ." ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 66(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ 6 ਅਕਤੂਬਰ 1955 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 66(2) ਅਧੀਨ ਉਲੀਕਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੁਕਦਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। :-

“ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ 1948-49 ਅਤੇ 1949-50 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ ਕਰ ਧਾਰਾ 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਲਗਾਉਣ ਯੋਗ ਸੀ।

(2) ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1949-50 ਲਈ ਆਪਣੀ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ 'ਤੇ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਇਮਾਰਤਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਨ। ਇਮਾਰਤਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਇਆ 1,03,964 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ 8,163 ਰੁਪਏ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਡਾਕਖਾਨਾ, ਕੁਝ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਲ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ 'ਏ' ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਚੌਲ, ਇੱਕ ਤਿਮਾਹੀ, ਦੇਹਰਾ ਤਿਮਾਹੀ, ਉਪਰਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਕਮਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਵਾਸ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਿਰਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਗੋਲਾਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਚਾਰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੁਆਰਟਰਾਂ 'ਤੇ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭੱਤੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੰਕੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਮੈਨੂਅਲ, ਭਾਗ III (10ਵਾਂ ਸੰਸਕਰਨ) ਦੇ ਪੰਨਾ 447 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਅਤੇ ਛਾਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: -

ਕਿਸੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਇਮਾਰਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਬਜ਼ਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪਟਨਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਮਸ਼ੇਦਪੁਰ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਮਸ਼ੀਨ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (1) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ - ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਨਹੀਂ।

ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਏਗਾ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 10 ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਆਈ। ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। - ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ।

ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਘੇਰਾ "ਅਜਨਬੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ" ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਰਾਇਆ

ਅਜਨਬੀਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ "ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਅਸੀਂ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਉਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਮੁਕਦਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਕਈ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੱਪੜਾ, ਰਸਾਇਣ, ਖੰਡ, ਡਿਸਟਿਲਰੀ, ਪਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨੇਟਿਡ ਤੇਲ (ਵਨਸਪਤੀ) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹ ਅਹਾਤਾ ਜਿੱਥੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਿਰਾਇਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮਿੱਲ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ AHD, ਕਿਰਾਇਆਦਾਰ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਕਿਰਾਇਆ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਿੱਤੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇਮਾਰਤਾਂ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮਾਲਕ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਮਾਲਕ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੁਝ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਟੀਨ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਬਾਥਰੂਮ, ਪਖਾਨੇ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਕੱਪੜਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਹੂਲਤ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ। "ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ" ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਧੀਨ "ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਆਦਿ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਪੱਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 9 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਪੱਤੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ? ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਕਬਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਕਬਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ "ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਿੱਤਾ" ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਖੋਜੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਕਬਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਹੈ। ਭਾਵ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦਾ "ਭੌਤਿਕ ਕਿੱਤਾ" "ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ" ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, "ਕਬਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਿੱਤਾ ਮਾਲਕ

ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰਕ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿੱਚ "ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" "ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ "ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਆਮਦਨ"। ਜਾਇਦਾਦ।" ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਸੀ: ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਵਰਗੀ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਇੱਕ "ਕਲੱਬ ਹਾਊਸ" ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਕਲੱਬ-ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ "ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ "ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ"? ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ "ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ "ਆਮਦਨ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ"। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਲੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਸਮਾਨ ਹੈ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਗੋਪਾਲ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਵਿੱਚ "ਕਬਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਸਰੀਰਕ ਕਿੱਤਾ" ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, "ਅਸਲ ਕਿੱਤਾ" ਹੈ ਨਾ ਕਿ "ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਿੱਤਾ"। " ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਰਾਹੀਂ ਕਬਜ਼ਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ "ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ "ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ"। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਅਸਲ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਜੋ ਮੰਨਣਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਵਪਾਰਕ ਸੰਪੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਘਾਟੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ "ਸੰਪੱਤੀ ਤੋਂ ਆਮਦਨ" ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਤੰਗ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 9 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਗਾੜ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੰਪੱਤੀ ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੇ ਅਸਲ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਇਸਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ "ਕਬਜ਼ੇ" ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਤੰਗ ਅਤੇ ਪੈਡੈਟਿਕ ਉਸਾਰੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਗੋਪਾਲ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਜੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਮਸ਼ੇਦਪੁਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਨਿਰਮਾਣ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ (1) ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ

ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਮਸ਼ੇਦਪੁਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਨਿਰਮਾਣ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਕੁਝ ਖਰਚੇ ਦੇ ਭੱਤੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਨੁਛੇਦ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(2) (ਐਕਸ ਵੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ "ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਖਰਚ" ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਆਮਦਨ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਮੇਟੀ (2), ਪੇਗਲਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰੈਵਨ (3) ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਊਨ ਬਨਾਮ ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਫੋਰਡ ਬਨਾਮ ਸਮਾਨ (4) ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਲਈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਕਬਜ਼ਾ" ਨੂੰ "ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਿੱਤੇ" ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕਦਮੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼ਬਦ "ਕਬਜ਼ਾ ਕਰੇ" ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਰਥ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ "ਕਬਜ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਅਰਥ ਦੇਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਆਮਦਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ। ਦੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਧਾਰਾ 1922। ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਿਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਮਝਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Kewal kumar
Translator

